

Vittore Branca (1913-2004) – wspomnienie

Vittore Branca, wieloletni profesor Uniwersytetu w Padwie, italianista, był jednym z najwybitniejszych włoskich historyków literatury, jego działalność naukowa rozciągała się niemal na trzy czwarte wieku. Debiutował w połowie lat trzydziestych, był jednym z najznakomitszych badaczy włoskiego średniowiecza i renesansu, ale zajmował się także epokami późniejszymi, w tym wczesną fazą romantyzmu. W czasie wojny walczył w antyfaszystowskiej partyzantce, po wojnie wycofał się z życia politycznego, poświęcając się w pełni pracom naukowym. Jego dorobek jest ogromny, uczony ten położył wielkie zasługi zwłaszcza w badaniach nad życiem i dziełem Giovanniego Boccaccia. Ma w swym dorobku fundamentalną monografię tego pisarza, jest autorem podstawowego wydania krytycznego jego pism. Profesor Branca był nie tylko niezwykle wszechstronnym i pracowitym badaczem dziejów literatury włoskiej, był także znakomitym organizatorem życia naukowego, tak włoskiego, jak międzynarodowego. Z obrazu jego prac i dni wynika, że był człowiekiem-institucją. Był członkiem Akademii dei Lincei, przewodniczącym międzynarodowego stowarzyszenia italianistów, jego aktywność związana była jednak przede wszystkim z działającą w Wenecji Fundacją imienia Giorgia Ciniego. Najpierw pełnił funkcję jej sekretarza generalnego, następnie zaś był jej wieloletnim prezesem. I tutaj wyłania się od razu rozdział prac i czynów, które wiążą prof. Branca z Polską.

Wniosek o przyjęcie go w poczet członków zagranicznych Polskiej Akademii Nauk nosi datę 8 lutego 1966. Podpisali go czterej klasycy polskiej humanistyki, profesorowie: Mieczysław Brahmer, Stanisław Lorentz, Kazimierz Michałowski, Władysław Tatarkiewicz.

Wniosek poparł ówczesny sekretarz naukowy Wydziału I, profesor Stefan Żółkiewski, który dołączył doń swoje własne pismo. Wnioskodawcy podkreślają nie tylko wagę dorobku naukowego Włocha, ale także wskazują na jego zasługi dla nauki polskiej, był on bowiem jako wybitna postać związana z Fondazione Cini inicjatorem współpracy naukowej włosko-polskiej i jej wieloletnim patronem. W piśmie z roku 1966 wspominają oni o jego zasługach w organizowaniu spotkań naukowych historyków literatury i sztuki, a od tamtego roku one znacznie się powiększyły, profesor Branca bowiem nie tylko nie zaniechał działań w tej dziedzinie, ale je zintensyfikował. Jego partnerem ze strony polskiej była właśnie Polska Akademia Nauk, przede wszystkim zaś Instytut Sztuki. Działania prof. Branca miały ogromne znaczenie dla badaczy literatury i sztuki epoki średniowiecza i zwłaszcza renesansu, a także kontaktów kulturalnych polsko-włoskich, tak ważnych w tamtych epokach. To właśnie prof. Branca patronował spotkaniom uczonych obydwu nacji (odbyło się ich wiele, niektóre w Wenecji, niektóre w Polsce), a także wspólnym publikacjom. Profesor Vittore Branca i jako uczony, i jako organizator życia naukowego cieszył się powszechnym szacunkiem. Jak się dowiedziałem od mojego znakomitego przyjaciela, profesora Lecha Szczuckiego, dedykowana mu księga pamiątkowa z okazji jubileuszu, liczy pięć opasłych tomów, co chyba stanowi swoisty rekord – i zarazem dowód wielkiej estymy, jaką się cieszył we włoskim środowisku naukowym. Pięć uniwersytetów wyróżniło go doktoratami honorowymi.

W osobie profesora Vittore Branca żegnamy wybitnego uczonego i człowieka o wielkich zasługach dla nauki polskiej.